

Kordian - akcja roegrywa się przed powstaniem listopadowym ale utworzona został napisany pod wpływem doświadczeń wyniesionych z klęski powstania listopadowego. Krytyczny sąd o politykach i przywódcach powstania listopadowego.

Przygotowanie

Akcja ma miejsce w chacie p. Tarczowskiego w sylwestra 1799-1800. Szatan z kotka wyciąga polskich oficerów. Wybór padł na polskie ponieważ polska jest pod zaborami i zbliża się ich wielki dzień - powstanie listopadowe i będą potrzebowali przywódców.

◦ **General Chłopicki** - stary, doświadczony ale niechętny do walki, nieudolny, biegły przeciwny powstaniu chłopów w powstaniu

- **Czartoryski** - jedyna postać której nie krytykują ze tak bardzo i jest w miarę przyjazny, docenia zdolności dyplomatyczne i oratorskie, piękny i dumny arystokrata
- **Skrzynecki** - człowiek raczej powolny, tchórzliwy, zwolennik ugodowej postawy wobec cara
- **Niemcewicz** - poeta, pisarz oświeceniowy, autor powrotu postu, zwolennik reform, kurkowańie zapatrzony w siebie przeszłość, nie zainteresowany przyszłością, emnuch
- **Lelewel** - historyk, zwolennik reform, niepewny w swoich poglądach, zajęły w studiowaniu historii, odbiega od nowej rzeczywistości, nie rozumie jej
- **Krukowiecki** - bez zgody innych podpisał kapitulacje powstania listopadowego, zdradca, porzucił swoich rycerzy

Emnuch - kastrat "mężczyźni bez jaj" - tchórzliwy, niepotrafiący podjąć ryzyka (ciapacz)

W przygotowaniu Stowarzyszenie negatywnie ocenia przywódców i polityków powstania. Dostateczna ich wady a przede wszystkim niedolność która musiała doprowadzić do upadku powstania.

Temat: Romantyczna biografia Kordiana

Młody 15-letni chłopiec. Przeżywa ból istnienia

"Jem się w miłość nieszęsną, całem sercem wsączy!"

Miłość zaintensyfikowała nim całym i przystosowała wszystko inne

Hiszpanina śmierć jakiegoś człowieka. Była to dla niego przestroga bo sam ma myśli samobójcze. Wyraża aluzje do biografii stowarzyskiego (...) (• • •)

Kordian jako bohater werteryczny:

Kordiana poznajemy jako prenastoletniego chłopca jednak wiele mu brakuje do bycia bohaterem młodzieńcem. Jest człowiekiem mocno skupionym na własnym wnętrzu i przejawiający mitosne zatamanie.

Obydwaj bohaterowie (Kordian i Wenter) przejawiają ból istnienia / ból świata. Poszukują oni idei, która przywróci im sens życia.

Dla Wentera jest to miłość natychmiastowa, natomiast Kordian zwraca się raczej ku dokonaniu jakiegoś bohaterskiego czynu. Zanim tego dokona, musi wyrwać się z marazmu, który go ogarnął z powodu nieszczęśliwej miłości, utraty przyjaciela oraz nieobecności tej wielkiej idei, która rozpalęła serce młodzieńca.

Podróż Kordiana:

• **Londyn** - W James Parku w Londynie zachwyca się pięknem, spokojną, malowniczą przyrodą, skontrastowaną z architekturą i z innymi okolicami rok ludek. Na skale Dover czytuje fragment dramatu Szekspira, a potem zachwyca się geniuszem mistrza ze Stratfordu. Pobyt Kordiana w Anglii pozwala mu odkryć jego zamitowanie do Szekspira i natury. Pomaga mu także dostrzec roduńczyk między poezją a prozą życia. Bohater dramatu odbywa również ważną „życiową” rozmowę z dorosłą parku, o tym jak rozpoznać lorda

• **Włochy** - To bardziej dramatyczny etap podróży. Wszystko zaczyna się wspaniale mieszka w pięknej willi z przeszłością Włoszką - Viollettą, która zdecyduje się być w nim zakochana z wspaniością. Jednak sielanka Kordiana kończy jego wyznanie, że u drzew jasno stoją wierszyki i nie może jasno określić się z nimi brylantami, lecz jedynie swoim sercem. Pragnie się iż chcieli dzięki hazardowi wrócić części majątku co poskutkowałoby przegraniem diamentów Violletty, która odchodzi i przymierza mu kolejnego rozerwania mitosnego

• **Hatykan** - Kolejne rozerwanie Kordiana, podczas audiencji u papieża, który popchnie go do odkrycia wolności przez Polaków i ich niepodległe zapady. Papież radzi by Polacy pokorne znosili jarzmo zaborców. Kordian jest zniesmaczony i zatamany.

audięcia. Ta scena nawiązuje do przypiętego z oburzeniem przez emigrację faktu potępienia powstania listopadowego przez Grzegorza XVI

• **Szczyt Mont Blanc** - Miejsce w którym bohater odnajduje w koncu sens życia w poświęceniu dla ojczyzny, która ma się stać "Winkelriedem narodów". Monolog na szczycie góry jest podsumowaniem dotychczasowych doświadczeń bohatera, przyczyn z europejskiej podróży. W umyśle i duszy bohatera zaszła wielka zmiana.

Monolog kordiana na szczycie Mont Blanc:

Zdobycie szczytu najwyższej góry Europy stanowi swoiste zakończenie wędrówki, jaką odbył Kordian po opuszczeniu ojczyzny. Stanowi także punkt kulminacyjny dramatu oraz przekomowy moment dla bohatera. Dohodzi tutaj do metamorfozy młodzienca a dzieło zupełnie zmienia dotychczasową konwencję.

Duże znaczenie tej sceny ma symboliczna意义. Niebiańska sceneria symbolizuje jakieś ważne wydarzenie oraz co więcej, jest przestrzenią, w której Kordian zdołać się oddać płynącemu do Boga modlitwy. Kordian podkreśla szczytną moc jaka czuje się wypełniona po czym dokonuje rozliczenia z przeszłością. Cenna w jego oczach staje się ojczyzna. Na szczycie bohater prowadzi walkę ostateczną ze swymi słabościami. Tytuuluje siebie posągiem, lecz wiedzie mu brakuje mu wewnętrznego ogna. Jest prześniaczony i może podnieść wielkim czynom, przysłużyć się światu i ludziom, lecz krepując go drobne słabości. Dopiero za sprawą Winkelrieda Konrad ostatecznie pokonuje je wypełniając swe życie ideą poświęcania się gratzieniu.

M

Monolog na MB jest sceną wyraźnie nawiązującą do wielkiej improwizacji 2 III części "Dziadów Mickiewicza. Obaj bohaterowie wnoszą się ponad przestrzeń ziemską, obaj pragną wpływać na społeczeństwo, stanczą na jego czele. Konrad domaga się jednuk wstadu od Boga, pragnie przełożyć naród i użyc jego cierpnia a Kordian chce sam wynieść tą wstadę. W obu fragmentach zwierają się więc odmienne koncepcje narodu polskiego i jego roli

Temat: Kordian w roli spiskowca

Akcja III aktu Kordiana dzieje się 24/25 maja 1829 r. w Warszawie. Była ona wtedy stolicą królestwa polskiego. Stało się to na mocy kongresu wiedeńskiego (stworzono je by Polacy nie marudzili). Każdy cesarz Rosji stawał się automatycznie królem polski, a naczelnym wodzem wojska polskiego został brat cesarza Konstantyn - człowiek okrutny i zły. Polaków się to nie spodobało i spiskują myśląc o zabiciu cara.

W Polsce istnieje szkoła podchorążych, studenci tej szkoły spiskują przeciwko carowi (chodzi o niej m.in. Piotr Wysocki). Sytuacja ta znajduje swoje miejsce w dramacie Stowackiego.

Scena spiskowa:

W nocy z 24-25 maja 1829 r. w podziemiach Katedry św. Jana odbywa się potyczne spotkanie którzy wyciągają hasła "Hinkelried". Spiskowcy przewodzą Prezes (Julian Ursyn Niemcewicz) - człowiek ostrożny, konserwatywny, ugodowy wobec cara. Rozmawiają oni o tym czy zabić cara czy nie. Przedstawiają argumenty przeciw:

- Boję się reakcji innych państw
- Zabicie cara nic nie da bo musieliby zabić całą rodzinę
- Zbrodnia łamie prawa Boskie i kodeks rycerski
- Polski tron nigdy nie został przelany krwią
- Bóg nie wybaczyci morderstwa

Spiskowcy głosują przeciw, wynik głosowania wynosi 150:5

Podchorąży (Kordian) przemieniają próbując nakłonić spiskowców do zabicia cara. Mówią, że chce zainicjować wolność, krytykują starszych spiskowców,

próbuje nakłonić ich do chowania żeby nie były bureni - nie udaje się mu to - spiskowcy są tchórzliwi i niezdeterminowani.

Próba zabicia cara:

Kordian idąc zabić cara zaczyna toczyć wewnętrzną walkę z własnymi staboszami. Strach i imaginacja to wynik jego wyobraźni. Car to jego wewnętrzne zmagania i wątpliwości. Strach go paralizuje, przestrzega go przed zgubnymi skutkami szalonego czynu. Imaginacja go uводzi, pokazuje wyidealizowane wizje zwycięstwa strach Kordiana ogarnia niemoc i molije przed drzemkami śpiącego cara.

Ta scena jest symbolem odrwanej niemocy, znakiem wszystkich obecnych Polaków rozdartych między duchem działania, pragnieniem czynu a niemożliwością spełnienia go.

Kordian zostaje zabrany do szpitala psychiatrycznego. Car jak zobaczył go rano uznał, że na nocnej straży został oblażany gdyż nikt normalny i zdrowy na umyśle nie odwalał by się podnieść ręki na cara. W szpitalu spotyka doktora który przypomina samego szatana. Pokazuje on mu 2 obłokanych jednego leżącego krzyżem który myśli że jest krzyżem Jezusa a drugi umarły i że podtrzymuje niebo jak mitologiczny atlant. Obaj pacjenci umierają. Obok nich zostaje postawiony Konrad który również chciał być mecenakiem a tak naprawdę jest tylko jego parodia bo w pojedynku nie jest się w stanie dokonać takiego czynu.

Kordian jest parodią bohatera romantycznego, polaka patriota który niesie ubogie idee działania w pojedynku, robienie i siebie messiasza. W ten sposób stowarzysza się mecenatyzm jest ideologią szulerów, głobów. Krytykuje podejście do wyczwolenia Adama Mickiewicza.

o

Epizod na placu Saskim kończy biografię Kordiana, jednak historia bohatera się nie kończy. Bohater kiedy skazuje przez piramidę bańników wykazuje się niezwykłą odwagą. Wkrótce Konstanty chce udowodnić swojemu bratu, że jako dowódca wojsk ma również dużą wiedzę, tym pokinął palcem cesarzowi (bratu) pokazując, że powinien się strzec bo jako dowódca wojsk ma również dużą wiedzę tym zakłada mu "kaganiec". Uwolnił Monrada i uśpiął go postanowiąc. W ostatniej chwili gdy ma zostać rozstrzelany w tle pojawiła się postanowica na koniu niosąca wiadomość o uwolnieniu. Scena ta jest niejednoznaczna nie wiadomo czy postanowica zabiła Monrada i Monrad został uratowany jednak z racji, że dramat został zaplanowany na trylogię domyślamy się, że prawdopodobnie przejęła

Przyczyny klesu Kordiana:

- decyzyja samotnej walki - jednostkowe działania nie mają sensu potędny jest zryw całego narodu
- spontaniczne decyzje bez planu działania
- był idealista
- klesku było mu przewinione jako typowego bohatera romantycznego
- brak bliskiego planu na przyszłość
- był nauwny - myślał, że śmierć cara przyniesie wolność
- głupka psychiką - w młodości chłopak zupełnie nie dojrzały, ma romantyczną wyobraźnię która aburowała jego życie i nie potrafił nad tym zapanować - wymusił sobie morderstwo ale nie potrafił tego dokonać, jest słabym, wyjątkowo rozdarty
- obojętność ludu i polaków

Słuchacze dostrzegą:

- nieudolność przywódców powstania
- niewłaściwość postaw spiskowców tzn. niezdecydowanie, brak planu na przyszłość
- skrytykować posunięcie jednostki i poominiecie w planach powstania polskiego ludu
- brak planu działania

Przykrości : politycy zostają przedstawieni negatywnie , spiskowcy sobie nie radzą , lud jest obojętny a Kordian sam nic nie zrobi . Kordian jest więc wąsem refleksji nad powstaniem listopadowym

W myniemaniu stowadzyciego hasto "Hinkelried narodów" nie ma sensu szans na realizację tym samym krytykuje postawę Mickiewicza i Chrysusa narodów.

Cechy dramatu romantycznego na podstawie Kordiana:

◦ synkretyzm rodzajowy - połączenie różnych gatunków literackich:

* dramat - podział na aktu i sceny

* liryka - listy do Lary, monolog Mont Blanc

* epika - opowiadania Grzegorza

◦ zerwanie z reguł 3 jedności :

* miejsca - podążamy do Włoch, Londynu, Atty Warszawy itd

* czasu - rok 1829-1799

* akcji - wątek mitosny, polityczny, moralny, fantastyczny

◦ sceny nadprzyrodzone i postacie fikcyjne

◦ bohater romantyczny - Kordian

◦ kompozycja otwarta - sceny nie są ścisłe powiązane . Nie wiemy jak Kordian przewał,

jak zatrudni się w Europie , jak zakończyły się jego losy

◦ epizodyczność - opowieści Grzegorza, epizod z Wioletą

◦ przemieszane scen fantastycznych i realistycznych, tragicznych i komicznych - rozmowa

z papieżem i papugą ; Monach premiera pałac czując strach , imaginaire, diabel

Hinkelriedyzm idea nawiązująca do historii Hinkelreeda - średniowiecznego bohatera

szwajcarskiego który podczas bitwy potrahouwał swoje ciało jak tarczę , wbit
sobie w pierś tyle wboczni , że przez powstanie Luke mogły przejść jego wspólnoty
dzięki czemu Szwajcarzy odnieśli zwycięstwo . Bohater stał się symbolem
poswięcenia jednostki za ogół narodu . Stowarzyszyając polskie "Hinkelriedem
narodów" sugeruje , że czyn powstaniowy dobieg końca mocarstwa i umożliwić im
walkę narodowo wywołanicy